ENVIRONMENTAL ECONOMICS AND CURRENT ENVIRONMENTAL ISSUES: SOCIAL RESPONSIBILITY CONTEXT

Дребот О. І., д.е.н., професор
Височанська М. Я., к.е.н.
Білотіл В. Ю., науковий співробітник
Інститут агроекології і природокористування
Національної академії аграрних наук України
м. Київ, Україна

DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-107-7-15

ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ ЗЕЛЕНОГО БУДІВНИЦТВА

Глобальна зміна клімату – це одна з найбільших проблем сучасного світу, що є загрозою для довкілля, економіки та здоров'я людей. Оскільки глобальне потепління впливає на всі сфери життя та діяльність людей, тому необхідно впроваджувати заходи негайного реагування, щоб послабити наслідки зміни клімату, а також, щоб підвищувати здатність адаптуватися до небезпечних кліматичних явищ і стихійних лих. Якщо ми не розпочнемо активно діяти, то незабаром наблизимось до тієї межі, коли глобальні зміни клімату зупинити буде вже неможливо і життя у майбутньому на Землі буде під загрозою.

Будівельна галузь потребує невідкладних заходів адаптації до наявних та очікуваних ризиків внаслідок глобальних кліматичних змін. Більшість споруд, які експлуатуються сьогодні, проектувались та будувались на основі кліматичних параметрів, що характеризували умови середини минулого століття, а в сучасних умовах екстремальних кліматичних навантажень підвищується ймовірність руйнувань, аварій і катастроф [1, с. 64].

У зв'язку з цим, на світовому рівні з'явилося поняття «зелене будівництво», або екологічне, яке спрямоване на зниження рівня

споживання енергетичних і матеріальних ресурсів, а також на скорочення згубної дії будівельної діяльності на здоров'я людини і довкілля [2, с. 18].

Стале будівництво (sustainablebuilding), або зелене будівництво (greenbuilding), – це результат філософії проектування, яка дає змогу зробити будівлю ресурсозберігаючою, максимально зручною та з мінімальним впливом на оточуюче середовище. Іншими словами, кожний етап під час зеленого будівництва виконується відповідно до екологічної доцільності. Зазвичай зелені методи будівництва можуть бути інтегровані на будь-якому етапі зведення будівельних конструкцій – від проектування і будівництва, до реконструкції та руйнування. Проте найбільші переваги можуть бути отримані, якщо застосовується комплексний зелений підхід починаючи з ранніх етапів проекту будівництва [3, с. 53].

Реалізація зеленого будівництва розширює і доповнює традиційне будівництво та справді мають низку переваг. Більш детально це показано в таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняльні характеристики традиційного та зеленого будівництва

Показники	**Зелене будівництво**	**Традиційне будівництво**
Споживання електроенергії	Низьке	Високе
Якість середовища в приміщенні	Дуже висока	Висока
Рівень викидів	Низький	Високий
Система управління відходами	Високоефективна	Ефективна
Будівельні матеріали	«Дружні» до оточуючого середовища	«Не дружні» до оточуючого середовища
Проектні практики	Складні	Нормальні
Здійсненність	>5% ніж порогова величина	Порогова величина

Джерело: [3, с. 54]

Зрозуміло, що витрати на будівництво «зеленої» конструкції можуть бути вище, ніж на зведення її у традиційному форматі, але експлуатаційні витрати залежно від проектних рішень нижчі на 50–90% [3, с. 55].

Практика зеленого будівництва розширює і доповнює класичне будівельне проектування поняттями економії, корисності, довговічності і комфорту, а процес будівництва та його експлуатації – зменшенням негативного впливу будови на довкілля і людське здоров'я. Хоча нові технології будівництва зелених будівель постійно змінюються та удосконалюються, головними завданнями будівництва зелених будівель є [4, с. 368] (рис. 1).

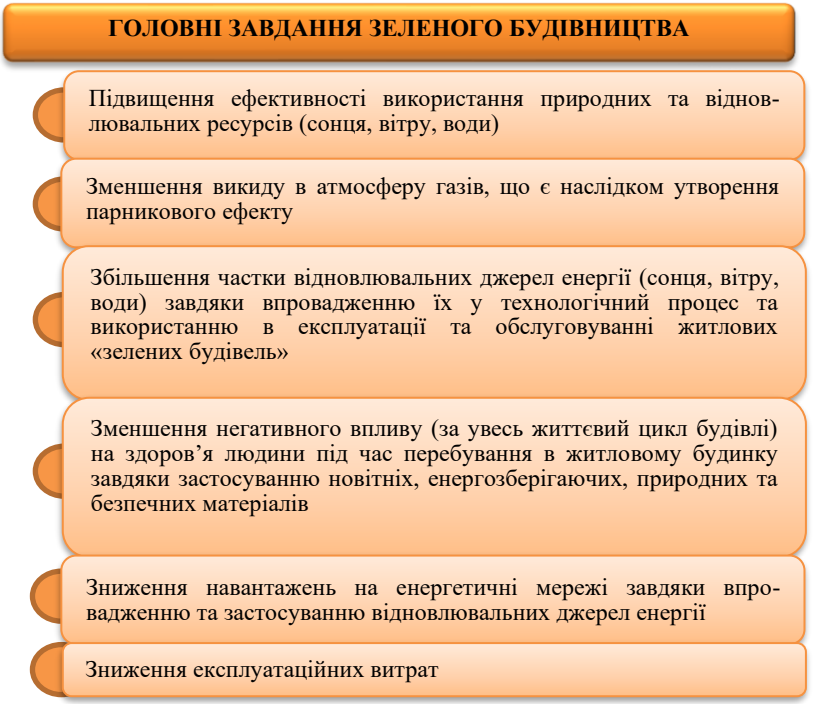

Рис. 1. Головні завдання зеленого будівництва

Джерело: розроблено автором на основі [6, с. 224]

Розвиток і впровадження стандартів зеленого будівництва стимулює розвиток бізнесу, інноваційних технологій та економіки, поліпшує якість життя суспільства і стан навколишнього середовища. Реалізація принципів зеленого будівництва дозволить здійснити перехід до зеленої економіки, яка будучи складовим елементом концепції сталого розвитку, має значний потенціал. У її рамках можливе вирішення актуальних проблем глобального характеру та розв'язання цілком конкретних проблем: ресурсозбереження, поліпшення фінансово-економічних показників діяльності господарюючих суб'єктів, скорочення витрат на обслуговування будинків, зниження фінансових ризиків і витрат в процесі будівництва і експлуатації будівель, скорочення витрат на переробку відходів будівельного виробництва, залучення в регіони додаткових інвестицій в результаті популяризації зеленого будівництва [5, с. 156].

Отже, зелене будівництво – це один із найбільш ефективних інноваційних напрямів забезпечення сталого розвитку суспільства та підвищення стійкості середовища проживання. Застосування його на практиці дає змогу досягти таких важливих цілей як: 1) ефективне використання енергетичних ресурсів; 2) зменшення негативного впливу на довкілля; 3) створення комфортних умов життєдіяльності людини.

Досвід багатьох розвинутих країнах світу свідчить про те, що зелене будівництво сприяє вирішенню актуальних проблем людства сьогодні, а також є важливим у досягненні Цілей сталого розвитку.

Література:

1. Кривомаз Т.І., Савченко А.М. Зниження впливу будівельної галузі на кліматичні зміни шляхом впровадження принципів зеленого будівництва. *Екологічна безпека та природокористування.* 2021. № 1(37). С. 55–68. DOI: https://doi.org/10.32347/2411-4049.2021.1.55-68. URL: http://es-journal.in.ua/article/view/228419 (дата звернення: 26.05.2021).

2. Орловська Ю.В., Вовк М.С., Чала В.С., Мащенко С.О. Економічна політика ЄС з підтримки зеленого житлового будівництва: Монографія. Дніпро, 2017. 148 с. URL: http://www.intecon.dp.ua/wp-content/uploads/2017/09/Orlovska-Vovk-Chala-Maschenko-econom.pdf (дата звернення: 26.05.2021).

3. Білик О.А. Зелене будівництво: концепція, причини та тенденції розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки.* 2016. Випуск 20. Частина 1. С. 53–57. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_20/1/15.pdf (дата звернення: 01.06.2021).

4. Орловська Ю.В., Яковишина Т.Ф., Орловський Є.С. Зелене будівництво як складова політики ЄС щодо розвитку циркулярної економіки. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* 2016. № 5 (05). С. 365–371. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/5_2016.pdf (дата звернення: 01.06.2021).

5. Данилюк М.М., Дмитришин М.В. Зелене будівництво у досягненні сталого регіональному розвитку. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону.* 2020. Вип.16. Т. 1. С. 153–162. DOI: 10.15330/apred.1.16.153-162. URL: https://www.researchgate.net/publication/348219444_GREEN_BUILDING_IN_ACHIEVING_SUSTAINABLE_ DEVELOPMENT (дата звернення: 01.06.2021).

6. Мащенко С.О., Вовк М.С., Алієв Р.А. Теорія та методологія зеленого будівництва. *Економічний простір*. 2016. № 113. С. 220–230. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=ecpros_2016_113_23 (дата звернення: 01.06.2021).